

IESTĀDI ZOBU un smaidi

Ar implantu trūkstošu zobu iespējams aizvietot tā, ka mākslīgo no īstā gandrīz nevar atšķirt.

Zane Zālīte-Kļaviņa • Foto: photos.com
Konsultēja zobārsts Armands Ozoliņš.

Gadījumā, ja mutē trūkst kāda zoba, tas pēc iespējas drīzāk jāaizstāj ar mākslīgu – ne vien tādēļ, ka nepilnā zobu rinda neglīti izskatās, bet arī tāpēc, lai varētu normāli sakošļāt ēdienu. Kavēties nevajadzētu arī tādēļ, ka tukšajā vietā centīsies “ielīst” blakus esošie zobi un rinda mainīs izskatu, iespējams, ietekmējot arī sakodienu. Zobu var aizvietot ar protēzi jeb, kā to pieņemts dēvēt zobārstu vidū – ar neizņemamu konstrukciju. Viens no neizņemamajiem konstrukciju veidiem ir implants – žokļa kaulā ieskrūvēta mākslīga zoba sakne, uz kuras piestiprina mākslīgu zobu.

Nebūs uz ātru roku

Ja apsver iespēju ievietot implantu, jāņem vērā vairākas būtiskas lietas.

Pirmām kārtām tas nenotiek ātri. Pirms implanta ievietošanas jāsavēd kārtībā pārējie zobi – jāaiziet pie higiēnista,

bet pēc tam pie zobārsta, lai saplombē caurumus vai izrauj kādu palikušu sakni, ja tāda ir. Tas nepieciešams, lai novērstu infekcijas risku – galu galā implanta ievietošana ir operācija! Jāveic arī citi sagatavošanas darbi, piemēram, rentgens, lai redzētu, vai žokļa kauls piemērots implanta ievietošanai.

Patī implanta ieskrūvēšana gan aizņem tikai aptuveni stundu laiku. Visbiežāk to veic ar vietējo anestēziju, jo, kā uzsver ārsti, process esot pat vienkāršāks par zoba izraušanu. Pacients nejūt sāpes, bet vibrāciju un nelielu spiedienu. Tā kā cilvēkiem bieži vien ir bail no zobārsta apmeklējuma, papildus anestēzijai veic arī sedāciju – pacients saņem nomierinošas tabletes vai injekciju vēnā, kas palīdz uzveikt uztraukumu. Pēc implanta ievietošanas dažas dienas smaganas var būt jutīgas, vaigs – uztūcis, izjūtas – nepatīkamas, taču vairums pacientu varot iztikt bez sāpes remdējošām zālēm.

Pusgads līdz spožam smaidam

Kad implants ieskrūvēts, tam jāieaug žokļa kaulā. Parasti apakšžoklī šis process ilgst trīs mēnešus, augšžoklī – sešus. Ja iespējams, uz šo laiku zobārsts tukšajā vietā ieliks pagaidu zobu. Pagaidu zobiem ir dažādi varianti. Ja implants pēc ieskrūvēšanas ir pietiekami stabils, pagaidu zobiņu var veidot uz tā. Ja nē, ir iespēja ievietot tā saucamo līmēto “tiltu” – izgatavo mākslīgu zobu ar tādiem kā spāmiņiem sānos. Ar tiem zobu piestiprina pie blakus esošajiem zobiem. Ja neder neviens no iepriekšminētajiem veidiem, uz laiku var ievietot arī izņemamu protēzi. Kad implants ieaudzis (notikusi osteointegrācija), smaganas jāatklāj un uz implanta jāpiestiprina tā sauktais smaganu formētājs. Tas ir starpposms, kas nepieciešams, lai izveidotu izeju no kaula uz mutes dobumu. Tā ir neliela operācija, kas nav saistīta arī ar sāpēm – pēc tam var nedaudz sūrstēt smaganas.

Aptuveni pēc nedēļas, kad smaganas sadzijušas, var sākt veidot pastāvīgo zobu. Līdzīgi, kā veidojot protēzi vai “tiltiņu”, zobārsts vispirms izveido nospiedumu – uzspiež zobu rindai formu ar plastilīnam līdzīgu masu, un kādu laiku tā jāpatur. Tad, atbilstoši nospiedumam, laboratorijā izveido mākslīgo zobu – kroni. Kad tas gatavs, to piestiprina implantam, un process ir galā. Var sportot, ēst, runāt, smieties un dzīvot, it kā nekas nebūtu noticis, jo, kā sola zobārsti, implants kļūst par ķermeņa daļu uz visu mūžu.

Ja jānostiprina kauls

Šos notikumus par četriem pieciem mēnešiem var pagarināt nepieciešamība pirms implantācijas nostiprināt žokļa kaulu. Tā tas var būt, ja, piemēram, priekšzobs zaudēts infekcijas vai traumas rezultātā (izsists) un līdz ar to – arī daļa žokļa kaula. Tas kļuvis pārāk šaurs, lai tajā vēl kaut ko skrūvētu. Tad nepieciešama kaula transplantācija: žokļa ▶

VAIRĀK INFORMĀCIJAS:

zobu implantācijas procedūra animācijā (angļu valodā)
http://www.youtube.com/watch?v=vO_IBtaH8P8

Jautājumi un atbildes par

Implants vai tomēr "tiltiņš"?

"Tiltiņš" ir senāk pazīstams protezēšanas veids: ja izkritis viens zobs, noslīpē blakus esošos, uz tiem uzliek "kronišus", kam pa vidu "piekarināts" trūkstošo zobu aizvietojošs mākslīgs zobs. Tā priekšrocības – ātrāk un lētāk. Mīnusi – jāslīpē, iespējams, pilnīgi veselī zobi. Mēdz notikt arī tā, ka "tiltiņš" ir pārāk garš, košļājot "nesējzobiem" ir pārmērīga slodze. Pastāv risks, ka tie bojāsies.

Implants izskatīsies labāk un dabīgāk, ja jāizvieto kāds priekšzobs.

Vai iespējams "tiltiņu" nomainīt pret implantu?

Tas ir iespējams. Uz noslīpētajiem zobiem būs jāliek jauni kronīši.

Vai implantus liek arī bērniem?

Bērniem implantus parasti neievieto, iekams nav beigusies augšana (ap 18 gadu vecumu, meitenēm var būt nedaudz agrāk). Iemesls – aug arī žokļa kauli.

Kas notiek, ja iesit pa žokli?

Bija kāds gadījums – puisis, kuram bija implants, saņēma sitienu pa seju. Implantam

implantiem

nekas nenotika. Salocījās starpdaja (balsts), ko ievieto, pirms veido kronīti (zobu). Tas bija jāizņem un jāizveido no jauna.

Vai var ievietot vairākus implantus vienā reizē?

Jā! Parasti tā arī dara. Piemēram, ja vienā rindā viens otram blakus zaudēti trīs zobi, tos visus trīs reizē aizstāj ar implantiem. Otrs variants, ko izmanto lielākoties sānu zobu aizvietošanai, – ievieto divus implantus, uz kuriem nostiprina "tiltiņu".

Ir gadījumi, kad tehniski nav iespējams saskrūvēt tik daudz implantu, cik bijis zodu, piemēram, ja jāizvieto priekšējie

zobi apakšžoklī. Šajā vietā žokļa kauls ir pārāk šaurs. Ja trūkst četru zobu, parasti ievieto divus implantus, pārējie divi zobi ir "tiltiņš".

Vai drīkst ievietot implantus, ja cilvēkam ir kāda sirds slimība?

Tas implantēšanu īpaši neietekmē, cilvēkam var iedot nomierinošus līdzekļus.

Vai var implantēt pilnīgi visus zobus, piemēram, vecākiem cilvēkiem?

Vecākiem cilvēkiem, kuri mūža laikā zaudējuši visus zobus, praktiskāks risinājums ir uz implantiem balstīt zobu protēzi. Proti, vismaz divus, bet

vislabāk – četrus implantus (katrā žoklī) savā starpā savieno ar stienīti, uz kura ir skaviņas protēzes nostiprināšanai. Šādi fiksēta protēze nekustēsies un neklabēs, cilvēkam būs vieglāk ēst un runāt. Vēl kāds labums – uz implantiem var piestiprināt jau esošo protēzes plātīti, ja tā ir labas kvalitātes. To var izdarīt pat vienas dienas laikā.

Vai implantu var ieskrūvēt vispārējā narkozē?

To var darīt, bet lielākoties pietiek ar vietējo atsāpināšanu. Pacients nejūt sāpes, tikai vibrāciju un spiedienu. Parasti vēl bez anestēzijas pacients saņem nomierinošus līdzekļus.

Vai implantu var ievietot uzreiz pēc zoba izraušanas?

Tā var darīt, taču jāsakrīt virknei priekšnoteikumu, piemēram, jābūt pietiekamam kaula daudzumam un citi zobi nedrīkst būt bojāti.

Kā ar metāla detektoriem lidostā?

Metāla detektoram nevajadzētu reaģēt, jo implantu ir pietiekami mazi, lai šo ierīci "neizaicinātu". Labāko kliniku laboratorijas izsniedz arī implantu garantijas pasi. Ja rodas sarežģījumi lidostā, šāds dokuments noder, lai viestu skaidrību.

► kaulam piestiprina kaula plāksnīti, četrus piecus mēnešus ļauj sadzīt un tikai tad liek implantu.

Sānu zobu rajonā savukārt var būt vajadzīga augšžokļa dobuma pamatnes pacelšanas operācija. Proti, augšžokli ir dobumi (sinusi). Var gadīties, ka kaula sienīņa līdz dobumam ir tik plāna, ka implantu nevarētu noturēt. Tad sienīņu mākslīgi "sabiezina" uz dobuma tilpuma rēķina – tukšumu aizpilda ar materiālu, kas pamazām pārveršas kaulaudos.

Materiāli un cenas

Otra lieta, ar ko jāreķinās: implanta ievietošana nav lēta. Tā maksā ap Ls 400, bet tas nav viss: atsevišķa cena ir arī keramikas zobam, anestēzijai, ārsta darbam. Tāpēc vispiemērotākā kopējā izmaksas – lai nav nepatīkamu pārsteigumu, saņemot kviti. Apdrošināšanas sabiedrības protezēšanas izmaksas parasti nesedz. Daļu izdevumu var atgūt, maksāju-

mus apliecinoties čekus iesniedzot Valsts iepirkumu dienestā. Pakalpojumu iespējams saņemt arī uz nomaksu.

Viena zoba implanta ievietošana (implanta cena kopā ar mākslīgā zoba cenu) vidēji maksā Ls 1000. Vari izvēlēties, kāda materiāla kronīti veidot uz implanta: metāla vai nemetāla (tā sauktās pilnās) keramikas. Atšķirība ir izskatā. Metāla keramikas pamatā ir metāls – materiāls, kas nelauž gaismu kā dabīgais zobs. Proti, metāla keramikas zobs nav tik caurspīdīgs kā īstais, tas ir pelēcīgāks. Nemetāla keramikas (cirkonija, presētā porcelāna) zobi izskatās kā īstie. Atšķiras arī cena – metāla keramikas zobi ir par aptuveni 10% lētāki nekā nemetāla. Pats implants izgatavots no titāna. Tas ir biosaderīgs materiāls – pret to organismam nav alerģijas, šādu implantu organisms necentīsies no sevis izstumt.

Salīdzinot ar modes pasauli, var teikt, ka atšķiras implantu zīmoli: ir pavisam nedaudz ļoti kvalitatīvu implantu sistēmu,

simtiem vidusmēra un tūkstošiem nekvalitatīvu sistēmu ražotāju. Nekvalitatīvs implants var nolūzt. Kā atšķirt? Ar piesardzību jāizturas pret pārsteidzoši lētiem implantiem!

Vēl kāda kvalitatīvu sistēmu priekšrocība – to izplatītāji ir pārstāvēti arī citās valstīs. Ja ir nepieciešamība, atbilstošu apkalpošanu var saņemt, ja ceļo vai pārceļas.

Vai der visiem?

Noteiktās situācijās implanta ieaugšana var būt apgrūtināta. Tas attiecas uz smēķētājiem, jo smēķēšana palēnina dzīšanu. Vācijas klinikās zobārsti smēķētājam var nedot implantam garantiju vai lūgt atturēties no cigaretes pūsgadu pirms implanta ievietošanas.

Implanta ieaugšana var būt sarežģīta arī tad, ja cilvēkam ir kāda imunitāti pazeminoša slimība, piemēram, nesen operēts jaundabīgs audzējs un saņemta staru terapija. Pirms implanta ievietošanas jānogaida. Citu metodi zoba aizvietošanai varētu ieteikt diabēta

pacientam, ja slimība ir smagā formā un cilvēks neregulāri lietojis zāles.

Vēl viens priekšnoteikums – zobi rūpīgi jākopj un divreiz gadā jāapmeklē higiēnists.

Statistika liecina, ka 95 līdz 98% gadījumu implantu ievietošana ir sekmīga. Tas nozīmē, ka piecu gadu laikā (tāda ir tā dēvētā implanta dzīvildze) no 100 implantiem tiek zaudēti divi līdz pieci. Riskantākais parasts ir pirmais pūsgads – implants var neieaugt (tam apkārt neveidojas kaulaudi, bet saistaudi, implants kustas, uz tā nav iespējams veidot stabilu konstrukciju).

Citi varbūtējie sarežģījumi – pēc operācijas var būt tūska, sāpes, iekaisums, infekcija. Apkārt implantam var veidoties ausu iekaisums (perimplantīts). Tā notiek, ja ir nepietiekama zobu higiēna. Vēl viens varbūtējais iemesls – nekvalitatīva zoba protēze.

Ja apakšā kaut kas čerās, apkārt implantam veidojas mikstie audi iekāist un pamazām atkāpjas.

Mēs rūpējamies par Jūsu smaidu!

A/S SIROWA Rīga
Zobārstniecības klīnika

Pakalpojumi

- Estētiskā un vispārējā zobārstniecība
- Protezēšana
- Implantācija
- Mutes dobuma ķirurģija
- Zobu regulācija bērniem un pieaugušajiem
- Konsultācijas par mutes higiēnu, flūora aplikācijas, zobakmens un aplikuma noņemšana, zobu balināšana

Labākie speciālisti un foršākie implantu ir pie mums!

Kalnais dambis 16, Rīga, LV 1045
Tālrunis 67098260, Fakss 67098269
E-pasts: klinika@sirowa.lv

jaunumi

NAV LAIKA SLIMOT?

GreenDo™ dabisko produktu līnija ar augu ekstraktiem un ēteriskajām eļļām. Palīdzēs mazināt saaukstēšanās simptomus un uzlabos vispārējo labsajūtu. Vaicāiet savā aptiekā! Vairāk informācijas par **GreenDo™** un zaļo dzīvesveidu meklējiet www.green-do.lv

REKLĀMA